

ת"פ 6002/07/19 - מדינת ישראל נגד מיכאל שלום, יגל יעקב שלום

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 6002-07-19 מדינת ישראל נ' שלום ואח'
תיק חיצוני: 122783/2018

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. מיכאל שלום 2. יגל יעקב שלום

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

- נגד הנאשמים הוגש ביום 2.7.19 כתב אישום המיחס להם, בצוותא חדא, עבירה של פציעה כשהעבריינין מזויין (לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין). עוד מיוחסת לנאשם 1 עבירה של איומים.
 - ביום 22.3.20 הוגשה מטעם נאשם 1 "בקשה למתן הוראות בעניין השלמת חוסרים בחומרי החקירה". בבקשה נטען כי היא מוגשת לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, לפי סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחפוש) וכן "לפי כל דין, לפי העניין".
 - בבקשה נטען, כי הרקע העובדתי לאישום נגד נאשם 1, הוא טענה לחוב כספי עסקי של נאשם 1 בגין סחורה שקנה מחברה מסוימת. בין הנאשם 1 לבין החברה קיימת מחלוקת עסקית, והנאשם 1 כופר בקיומה של יתרת חוב כלפי החברה. עוד נטען, כי מאחר ולשאלת החוב הכספי ישנה השלכה על טענות ההגנה של נאשם 1, הרי שמסמכי הנהלת החשבונות של אותה חברה, הם בגדר "חומר חקירה רלבנטי וחיוני להגנה". לפיכך עותרת ההגנה כי יינתן צו המופנה לחברה ולרואה החשבון שלה, ולפיו היא תמציא לידיה מסמכים שונים מהנהלת החשבונות שלה [לרבות כרטסת הנהלת חשבונות הנוגע לנאשם 1, לשנים 2015-2018; חשבוניות מס באותן שנים, תעודות משלוח, חשבוניות זיכוי, וכן תמסור את פרטיו של נהג החברה אשר סיפק סחורה לנאשם 1 במהלך השנים 2015-2018].
- עוד נטען (סעיף 6 לבקשה), כי הבקשה נסמכת על סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי, וכן על הדין הכללי ועל פקודת מס הכנסה.

4. בנוסף, עותר הנאשם 1 לקבל לידיו פרטים בדבר תלונה שהגיש נגד המתלונן. נטען, כי תחילת האירוע המתואר בכתב האישום הוא בתלונה שהגישו שני הנאשמים ביום 16.3.18 נגד המתלונן. במהלך אותו אירוע, התלוננו הנאשמים אודות תקיפה שהותקפו מידיו של המתלונן. למקום הוזמנה ניידת משטרה, והמתלונן נמלט מהמקום. שוטרת שהגיעה למקום רשמה את תלונתו של נאשם 1, אולם הפסיקה את הטיפול בתלונה ועזבה את המקום לאחר שקיבלה שיחת טלפון. נטען, כי תלונת הנאשם 1 לא התבררה עד היום - "ככל הנראה עקב התערבות של שוטר בעל קירבה משפחתית למתלונן". במהלך חודש 9/2019 ניסה הנאשם 1 לברר מה עלה בגורל תלונתו, ונמסר לו כי התלונה נסגרה. עם זאת, הנאשם 1 לא קיבל כל הודעה על סגירת התלונה. הנאשם 1 עתר לפיכך לחייב את המאשימה להשיב, האם קרוב משפחתו של המתלונן (שוטר המכונה "מנש") הוא אחד מעדי התביעה, וכן התבקשה המאשימה למסור לידי ההגנה את שמו המלא של אותו "מנש".

5. בדיון בפני (מיום 9.6.20) עמד ב"כ הנאשם 1 על כך כי המסגרת הנורמטיבית לבירור בקשתו היא לפי סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי, ולחילופין לפי סעיף 108 לחוק. עוד נטען כי המסמכים המבוקשים חיוניים להגנת הנאשם, שכן קיומו או היעדרו של חוב כספי משליך על טענת ההגנה ל"הגנת בית עסק" [ככל הנראה הכוונה היא לטענת פטור מאחריות פלילית לפי סעיף 1'34 לחוק העונשין].

6. עוד העלה הסנגור במהלך הדיון שלוש טענות מקדמיות נוספות.

האחת, עניינה במחדלי חקירה. זאת, שכן המקום בו אירע המעשה המתואר בכתב האישום - מכוסה על ידי כ- 20 מצלמות אבטחה שונות. אלא היחידה החוקרת לא תפסה ולו אחת מהן.

השניה, עניינה בשיקולים זרים בהגשת כתב האישום. נטען כי המאשימה בחרה להגיש את כתב האישום נגד הנאשמים באופן שרירותי. הנאשמים התלוננו כי הותקפו על ידי המתלונן. תלונתם נתמכת בתיעוד רפואי ובעדויות מוקלטות מזמן אמת, ואף בהודעה שנגבתה מאת המתלונן. העובדה שלא הוגש כתב אישום נגד המתלונן - נעוצה בשיקולים זרים, ובשל מעורבות של שוטר, קרוב משפחה של המתלונן (מצד אמו).

השלישית, עניינה בטענת "הגנה מן הצדק". נטען כי קיים גורם משטרתי ש"בוחש בכל הראיות". הנאשמים סובלים מהתעמרות. כך למשל, הנאשמים נעצרו שלא כדין ביום האירוע, בגין אותה התערבות של השוטר. ואילו המתלונן שוחרר באותו יום.

7. לבקשת ב"כ נאשם 1, אפשרתי לו להגיש בתוך 7 ימים רשימת אסמכתאות התומכות בטענותיו בדבר ביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק. ב"כ הנאשם 1 לא פעל על פי החלטה זו, ותחת זאת הגיש בקשה נוספת במסגרתה הוא עותר לביטול כתב האישום מחמת פסול בכתב האישום ולחילופין מטעמי צדק - בין היתר נוכח סירובה של המאשימה למסור לעיוני חומרי חקירה הנוגעים למתלונן.

8. המאשימה מתנגדת לבקשה. בתגובתה בכתב (מיום 25.5.20) נטען כי חומר הראיות אינו כולל מסמכי הנהלת חשבונות של אותה חברה ו/או מסמכים הנוגעים לדרישת החוב של מי מהצדדים, שכן בירור והכרעה

באשר לנכונות דרישת החוב - חורגת מגדר ההליך הפלילי. החוב הכספי הנטען - צוין בכתב האישום כתיאור רקע, שכן טענה זו עולה מחומר הראיות בתיק. אשר לטענה כי קצין או שוטר המכונה "מנש" היה מעורב בחקירה - נטען כי מדובר בטענה שאינה נתמכת בכל ראיה בתיק החקירה. לגופו של עניין נטען כי שיקול הדעת בעריכת כתב האישום - היה ענייני, ולפי מצב הראיות בתיק.

9. בדיון בפני הוסיפה ב"כ המאשימה וטענה כי יש למחוק את הבקשה. סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי אינו רלבנטי לשלב הדיוני הנוכחי. נטען בנוסף כי המסמכים המבוקשים אינם "חומר חקירה" ואינם רלבנטיים לאישום. עוד נטען כי מדובר בבקשת סרק, וכי ככל שהסנגור מעוניין בחומרים מסוימים לצורך הליך אזרחי - עליו להגיש בגין כך בקשה מתאימה, ולא לרתום לשם כך את ההליך הפלילי. לעניין חומרי החקירה שעניינים בתלונה נאשם 1 נגד המתלון - נטען כי לא הייתה תלונה כאמור שאינה במסגרת אותו תיק פ"א. עם זאת הודיעה ב"כ המאשימה כי תמסור תגובה מוסמכת ובדוקה בתוך שבעה ימים.

10. בנוסף ביקשה ב"כ המאשימה לדחות את טיעוני ההגנה בדבר שיקולים זרים בעת הגשת כתב האישום. אין זכר בחומר הראיות לשוטר המכונה "מנש", ומכל מקום אין בטענה זו כדי להצביע על פגם או שיקול זר טרם הגשת כתב האישום.

11. בהודעה משלימה שהוגשה ביום 10.6.20 הבהירה המאשימה, כי הנאשם 1 לא הגיש כל תלונה נגד המתלון. התלונה היחידה שהוגשה על ידי נאשם 1 במשטרה - הוגשה בשנת 2013, ובעניין אחר. לשם הזהירות, נבדקה על ידי המאשימה גם האפשרות כי התלונה נרשמה על שם נאשם 2 (ולא נאשם 1). גם בדיקה זו לא העלתה דבר (תלונתו האחרונה של נאשם 2 היא משנת 2007, ובעניין אחר). עוד הבהירה המאשימה כי תלונה המוגשת ומתועדת במערכת המשטרית - לא ניתן "להעלים" אותה, כטענת ההגנה. המאשימה חזרה והבהירה, כי לאור טענות הנאשם 1 כלפי המתלון - נחקר המתלון באזהרה. ואולם בסופו של יום הצטבר חומר הראיות נגד הנאשם 1, ולא נגד המתלון.

12. להשלמת התמונה אציין, בדיון ביום 9.6.20 התברר, כי ב"כ נאשם 2 אינו ערוך להשיב לכתב האישום. הגם שחומר החקירה מצוי ברשותו כבר מחודש ינואר 2020, הרי שטרם עלה בידו לגבש עמדה אם בכוונתו לטעון טענות מקדמיות אם לאו. אפשרתי לפיכך לב"כ הנאשם 2, ולפנים משורת הדין, למסור בתוך 7 הודעה אם בכוונתו לטעון טענות מקדמיות, אם לאו. ביום 17.6.20 הוגשו שלוש בקשות מאת ב"כ הנאשם 2. האחת הינה בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, במסגרתה עתר לקבל לידי גיליונות רישום פלילי של עדי תביעה 18-20. בקשה זו הועברה על ידי, ונדונה על ידי כב' השופטת מ' פיקוס-בוגדאנוב [בע"ח 41474-06-20]. הבקשה השנייה היא בקשה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, במסגרתה עותר הנאשם 2 להורות למאשימה לתפוס ולהעביר לעיון ההגנה מצלמות אבטחה שונות, המתעדות את האירוע [כאמור, המדובר באירוע מיום 16.3.18]. הבקשה השלישית היא לביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק, שכן לטענת הנאשם 2 נהגה המאשימה באכיפה בררנית, ונמנעה מלהעמיד לדין את המתלון.

13. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות והאזנתי ברוב קשב לטענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות, על כל חלקיה.

הבקשות לעיין בחומר חקירה ולקבל פרטים ומסמכים:

14. אפתח במתיחה וסימון של גבולות המשבצת הנורמטיבית הנאותה לבירור טענות הנאשמים, שכן טענות ב"כ נאשם 1 מנוגדות לדין ולפסיקה. כבר לפני למעלה מעשור, בבש"פ 9305/08 פלוני נ' בית ספר אל מאמוניה לבנות (3.12.08), נקבע כי סעיף 43 עניינו בשלב החקירה וטרם הגשת כתב האישום (וזאת בשונה מסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, שבו ניתן לעשות שימוש בשלב המאוחר להגשת כתב האישום. דברים דומים נקבעו בבש"פ 6521/09 פלוני נ' מדינת ישראל (7.9.09), בבש"פ 3945/13 פלוני נ' מדינת ישראל (12.6.13), בבש"פ 2713/17 פלוני נ' בנק דיסקונט בע"מ (27.3.17), בע"פ 3600/18 פלוני נ' מדינת ישראל (20.6.19), וכן בבש"פ 296/18 יעקובוב נ' מדינת ישראל (15.3.18). בהחלטות אלו, ועוד רבות אחרות, נקבע באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי עם הגשת כתב האישום, סעיפים 74 ו- 108 לחוק סדר הדין הפלילי הם המסדירים דיון והכרעה בבקשות הנאשם להעביר לעיונו מסמכים - ואין לעשות שימוש בסעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש).

15. לענייננו, אם כן, רלבנטית הוראת סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, הקובעת כי:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו".

16. כידוע, על המבקש צו מכוח סעיף 108 הנ"ל - מוטל נטל להציג תשתית ראייתית ראשונית המבססת את טענתו בדבר הצידוק בהעמדת החומר המבוקש לעיונו. בהקשר זה, על בית המשפט לשקול את הרלבנטיות של המסמכים המבוקשים, כמו גם את ערכם הראייתי. יש לבחון את הזיקה של המסמכים המבוקשים לזירת המחלוקת, כפי שזו נפרשה בפני בית המשפט.

גם במקרה בו החומר המבוקש נוגע לזירת המחלוקת - אין המדובר בסוף פסוק. על בית המשפט לשקול ולאזן בין האינטרס שבגילוי המסמכים המבוקשים, לבין אינטרסים נוגדים אחרים. זאת, מאחר וזכות העיון במסמכים, ככל זכות במשפטנו - אינה זכות מוחלטת. על כפות המאזניים עומדים לפיכך זכותו של נאשם להליך הוגן, מצד אחד, ומידת הרלבנטיות של החומר המבוקש, יעילות ההליך הפלילי והנטל על המאשימה באיתור והצגת המסמכים - מצד שני.

האמרה לפיה אין בזכות העיון בחומרי חקירה כדי לאפשר "מסע דיג" לקבלת מסמכים שהרלבנטיות בהם ערטילאית ושולית - נכונה גם לעניין של בקשות לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי. משכך, על נאשם להוכיח כי לחומרים המבוקשים נוגעים לכתב האישום. בבש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שינר (...) נקבע כי:

"בית המשפט אינו אמור להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, או כאשר הרלבנטיות של החומר לתביעה היא רחוקה ושולית".

17. ולגוף הטענות - כאמור הנאשמים מבקשים כי יועברו לעיון שלוש סוגים עיקריים של מסמכים:

- א. העתקים של מסמכי הנהלת החשבונות של החברה, עמה יש לנאשם 1 סכסוך כספי, וכן פרטים של נהג החברה אשר סיפק לנאשם 1 סחורה במהלך השנים 2015-2018.
- ב. פרטים בדבר תלונה שהגיש הנאשם 1 נגד המתלונן, וכן פרטים אודות שוטר או שוטרים אשר להם קרבת משפחה עם המתלונן.
- ג. מצלמות אבטחה המתעדות את האירוע [אשר נראה כי לא נתפסו על ידי היחידה החוקרת].

18. אשר לסוג הראשון של המסמכים המבוקשים (מסמכי הנהלת חשבונות ופרטים של נהג אשר סיפק לנאשמים סחורה) - לא מצאתי רלבנטיות בין טענות ההגנה לבין המסמכים המבוקשים. ודוק: אף הנאשם 2 מאשר בבקשה, כי בינו לבין החברה קיימת "מחלוקת עסקית" (סעיף 2 לבקשה), וכי החברה טוענת שלנאשם 2 יתרת חוב, ואילו הנאשם 2 כופר בכך. השאלה אם אכן קיימת יתרת חוב ואם כן - מה גובהה, דינה להתברר, כנראה, בערכאות אחרות. אין כל רלבנטיות לסוגיה זו לשם בירור העובדות המפורטות בכתב האישום. נראה כי הבקשה לקבל את מסמכי הנהלת החשבונות של החברה, אינה אלא ניסיון למנף את ההליך הפלילי לצורך קבלת מסמכים הנדרשים להליך אחר. המדובר ב"מסע דיג", אותו אין בכוונתי להתיר.

19. אשר לתלונה שהוגשה על ידי הנאשם 1 במשטרה נגד המתלונן - המאשימה הגישה תגובה ביום 10.6.20, אליה צורף פלט הכולל את רשימת התלונות שהוגשו במשטרה על ידי הנאשם 1. זאת, בתמיכה לטענת המאשימה, כי הנאשם 1 לא הגיש תלונה כאמור. די לי בתגובת המאשימה בעניין זה, ואיני סבור כי יש צורך לערוך בירור נוסף בנקודה זו.

ולעניין בקשת הנאשם 1 למסור לו פרטים אודות שוטר שיש לו קרבת משפחה למתלונן - המדובר בטענה בעלמא, שהנאשם 1 רחוק עד מאוד מלהרים את הנטל ולבסס את טענתו בדבר הצידוק בעריכת בירור ומסירת פרטים. לא הוצג ולו בדל ראיה המצדיק היענות לבקשה בעניין זה.

20. אשר למצלמות אבטחה המתעדות את האירוע, ואשר לא נתפסו על ידי היחידה החוקרת - מדובר בטענה שעלתה בעלמא, ללא ביסוס עובדתי. לא הוכח בפני כי אכן קיימות מצלמות שכאלה, כי הן אכן "מכסות" את השטח המדובר, כי הסרטונים המתעדים את האירוע מושא כתב האישום (ככל שיש כאלה) - נשמרו [בהקשר זה יש לזכור כי מדובר באירוע מהמחצית הראשונה של שנת 2018]. בהיעדר תשתית ראייתית מתאימה - אין מקום להיעתר לבקשה.

אכיפה ברחבת, הגנה מן הצדק, וטענות בדבר מחדלי חקירה:

21. דומני כי טענות אלו, כולן כאחת, מקדימות את זמן ואין מקום להכריע בהן במסגרת טענות מקדמיות. כך, למשל, על מנת להכריע בטענה כי המאשימה נקטה באכיפה ברחבת ונמנעה מלהעמיד לדין את המתלונן - יש

צורך לברר תחילה מה היה חלקו של המתלונן באירוע. בירור זה אמור להיעשות במסגרת בירור האשמה ובמהלך שמיעת הראיות. לא ניתן, א-פריורי וללא שמיעת ראיות, להכריע בטענה זו של הנאשמים. הוא הדין ביחס לטענה בדבר מחדלי חקירה. לא ניתן בהבל פה להעלות טענה בדבר מחדלי חקירה, ולצפות כי בית המשפט יכריע בטענות אלו ויורה על ביטול כתב אישום כטענה מקדמית. תתכבד ההגנה ותבסס טענותיה בעניין זה. ככל שיוכח דבר קיומם של מחדלי חקירה - תוכל ההגנה להעלות טענה באשר למשקל המחדלים ולמשמעותם הראייתית.

22. סוף דבר - בקשות ההגנה למתן צו לפי סעיף 108 ולביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק, אכיפה בירנית ומחדלי חקירה - נדחות.

אני קובע דיון לקבלת מענה מפורט לכתב האישום **ליום שני, 12.10.20 שעה 09:30.**

הצדדים יערכו גם לדיון לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי.

הנאשמים מוזהרים בדבר חובת התייצבותם לדיון.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ' אלול תש"פ, 09 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.